

نسل گرفتار بازی‌های رایانه‌ای؛ کودکان‌هایی از جنس تنهایی / کوجه‌ها در حسرت هیاهو مانده‌اند

ردپای فناوری بازهای رایانه‌ای بر روح، روان و جسم کودکان امروز کاملاً هویداست و گرچه آنها هوش و ذکاوت بیشتری نسبت به نسل قبل خود دارند اما زندگی‌شان گرفتار بازی‌های رایانه‌ای شده است.

ردپای فناوری بازهای رایانه‌ای بر روح، روان و جسم کودکان امروز کاملاً هویداست و گرچه آنها هوش و ذکاوت بیشتری نسبت به نسل قبل خود دارند اما زندگی‌شان گرفتار بازی‌های رایانه‌ای شده است.

خبرگزاری مهر، نیره شفيعی‌پور: دو چشم بهت زده و چال افتاده، گردنی که به شدت تیک دارد و هر چند ثانیه یک‌بار حرکتی پله‌ای به سمت چپ و عقب دارد، اندامی چاق و روحیه‌ای خشن، ویژگی‌های کودکی است که در یکی از مراکز مشاوره و در بخش بازی‌درمانی یزد در حالی که دائم در گوش مادرش غر می‌زند، توجهم را جلب می‌کند.

هر بار چیزی در گوش مادرش نجوا می‌کند و مادر فقط سر را به نشانه «نه» بالا می‌اندازد و او هر بار بعد از این حرکت مادر، با دست‌های کوچکش چند مشت به پای مادر می‌کوبد، روی صندلی خودش را پهن و جمع می‌کند و دوباره از نو نجوایی در گوش مادر و ...

منشی صدا می‌کند، امیرعلی و او تنها با هزار ترفند نزد مشاور می‌رود و مادرش منتظر بازگشت او می‌ماند. سر صحبت را با گفتن این جمله که بچه‌داری کار سختی است، باز می‌کنم و او که انگار از رفتارهای فرزندش به ستوه آمده، حرفم را تایید می‌کند.

از علت حضور در این مرکز می‌گوید. نگرانی از تیک‌های مدام فرزندش کلافه‌اش کرده و می‌گوید تیک‌هایش هر روز بیشتر می‌شود، مدتی چشم‌هایش را مرتب به هم می‌زد، مدتی بعد تیکی در ناحیه لب گرفته بود و اکنون یک ماه است که تیک‌های شدید گردنی دارد.

وقتی گوشی تلفن همراه اعتیادآور می‌شود

این مادر می‌گوید: به دکتر مراجعه کرده‌ام و آنها این مرکز مشاوره را معرفی کرده‌اند و اکنون پنج جلسه است که می‌آیم و می‌روم اما هنوز مشکلاتش حل نشده است.

او از اعتیاد فرزندش می‌گوید، اعتیاد به گوشی تلفن همراه و اینکه ساعتی بدون گوشی کلافه می‌شود و مدام غر می‌زند. علت این همه وابستگی را پرسیدم، می‌گوید: من خیاطی می‌کنم و در پارکینگ خانه یک مزون دارم، امیرعلی از دوران شیرخوارگی یعنی وقتی هنوز سه چهار ماهه بود در این خیاطی کنار من بود.

سرم شلوغ بود و او هم کودکی بود بی‌قرار و مدام گریه می‌کرد. برای اینکه آرامش کنم به هر وسیله‌ای متوسل می‌شدم، وقتی کم‌کم توانست چیزی در دست بگیرد و صداها را تشخیص دهد، گوشی تلفن همراه خود را به دستش می‌دادم و او با صداهایی که از گوشی بلند می‌شد و نوری که در صفحه مانیتور طراحی کرده بودم، ساعت‌ها سرگرم بود و تا گرسنه نمی‌شد، صدایی از او بلند نمی‌شد.

کم‌کم که بزرگتر شد، خودش وارد منوی گوشی می‌شد، آهنگ می‌گذاشت، عکس صفحه را عوض می‌کرد، شماره می‌گرفت و ... هر چه بزرگتر می‌شد به گوشی بیشتر وابسته می‌شد تا جایی که وقتی روزهای تعطیل کنار پدرش می‌گذاشتمش و خود به پارکینگ می‌رفتم، فقط یک ربع نزد پدرش می‌ماند و به خاطر گوشی سریع خودش را به من می‌رساند.

دیگر خودش بازی داندلود می‌کرد و وقتی یک کودک پنج ساله بود، از همه چیز گوشی سر در می‌آورد و ساعت‌ها با گوشی مشغول بود و بازی می‌کرد. امیرعلی اکنون شش ساله است، ابتدا فقط نگران تیک‌هایش بودم اما با صحبت‌های مددکار و پزشک متوجه شدم که او تنها مشکل تیک ندارد، کج خلقی‌هایی دارد که از نگاه روانپزشک غیرعادی است، وزنش از حد نرمال بالاتر و چشم‌هایش ضعیف شده است.

می‌گفت: امیرعلی اکنون شش ساله است، ابتدا فقط نگران تیک‌هایش بودم و به همین دلیل به پزشک مراجعه کردم اما با صحبت‌های مددکار و پزشک متوجه شدم که او تنها مشکل تیک ندارد، کج خلقی‌هایی دارد که از نگاه روانپزشک غیرعادی است، وزنش از حد نرمال بالاتر است، چشم‌هایش ضعیف شده و پرخاشگری در روحیه او بسیار دیده می‌شود.

حدود ۴۰ دقیقه‌ای از نبود امیرعلی گذشته بود و مادرش بعد از درد دل‌های طولانی حالا از شیرین‌کاری‌های امیرعلی در دنیای مجازی می‌گفت.

بعد از امیرعلی نوبت من بود که حالا مصاحبه خود را با روانشناس این مرکز مشاوره تکمیل کنم.

مریم دهقان منشادی، یکی از روانشناسان مرکز مشاوره کودکان در مورد بازی‌های رایانه‌ای و مشکلاتی که برای کودکان ایجاد می‌کنند می‌گوید: بازی‌های رایانه‌ای اغلب بچه‌هایی که درگیر آن هستند را منزوی و در عین حال پرخاشگر می‌کند زیرا آنها در شلوغی آن سوی تصویر، دنیای خلوت و بی‌هیاهو در این سوی تصویر را برای خود رقم زده‌اند.

وی افزود: بچه‌هایی که میزان درگیری آنها با بازی‌های یارانه‌ای بالاست، در دوران مدرسه حتی از نظر تحصیلی نیز افت بیشتری

نسبت به بقیه بچه‌ها دارند زیرا به رغم هوش سرشاری که اغلب از آن بهره‌مند هستند، تمرکز ندارند و نداشتن تمرکز یکی از ویژگی‌های بچه‌هایی است که درگیر بازی‌های رایانه‌ای هستند.

بازی‌های رایانه‌ای خلایق را از کودکان سلب می‌کند

دهقان منشادی در مورد نبوغ و خلایق در این بچه‌ها نیز بیان می‌کند: اینها اغلب کودکان خلایق نیستند و در دنیای واقعی بسیار ضعیف هستند و در مواجهه با مشکلات بسیار بی‌حوصله و منفعل عمل می‌کنند و مدام با گریه و نق زدن از والدین خود درخواست کمک دارند.

وی عنوان می‌کند: اغلب کودکانی که وقت زیادی برای بازی‌های رایانه‌ای می‌گذارند، از نظر آداب اجتماعی از جایگاه خوبی برخوردار نیستند و حتی گاهی رفتارهای دور از نزاکت انجام می‌دهند که برای خانواده‌های آنها رنج‌آور است؛ ضمن اینکه بسیاری از کودکان نیز در دنیای دیگری سیر می‌کنند و در پاسخ به سؤال‌هایی که از آنها می‌شود با جملات و کلمات پرت و بی‌ربط و نامفهوم پاسخ می‌دهند.

وی افزود: البته این ویژگی منحصر به بچه‌ها نیست و حتی اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای در بسیاری از بزرگترها نیز وجود دارد که البته بحث بازی‌ها جدا از اعتیادی است که فضای مجازی و گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی می‌آورد.

دهقان منشادی بیان می‌کند: در کودکان افت تحصیلی، چاقی، انزوا طلبی، نداشتن روحیه خلاق، پرخاشگری، خشونت و ... و در بزرگترها همه این مسائل به اضافه درگیری‌های خانوادگی، عامل اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای است.

وی افزود: حتی اگر استفاده از این بازی‌ها، اعتیادگونه هم نباشد، از آنجا که تحرک و شادابی بازی‌های فیزیکی را ندارد، برای بچه‌ها مشکل‌ساز است زیرا کودکی دوران جنب و جوش و فعالیت است اما اکنون کمتر شاهد بازی‌های جمعی و فردی در میان کودکان هستیم.

تیک، شایع‌ترین عاملی است که کودکان را راهی مطب پزشکان می‌کند

دهقان منشادی تصریح می‌کند: یکی از شایع‌ترین عللی که والدین فرزندان خود را به دلیل بروز آن نزد پزشک می‌آورند، تیک‌های شدید در کودکان است یعنی بسیاری از والدین تا زمانی که علائم ظاهری آزار دهنده در فرزندانشان بروز نکند، نسبت به این موضوع واکنشی نشان نمی‌دهند.

وی ادامه می‌دهد: از آنجا که بازی‌های رایانه‌ای هیجان بالایی دارد و امکان تخلیه این هیجان در فضای واقعی وجود ندارد، این موضوع به تدریج در اندام بچه‌ها بروز پیدا می‌کند.

دهقان منشادی تصریح می‌کند: عادی‌ترین تیکی که بچه‌ها و یا حتی بزرگترها درگیر آن می‌شوند، به هم زدن مدام پلک‌ها، کج شدن گوشه لب به سمت چشم، حرکات‌های مختلف گردن، پرش دست و پا و ... است که اگر درمان نشوند، ممکن است تا پایان عمر در بچه‌ها باقی بماند.

وی با بیان اینکه البته تیک دلایل روانی متعددی دارد، عنوان می‌کند: شیوع چند برابری این مشکل در میان کودکان و نوجوانان به دلیل رواج بازی‌های رایانه‌ای است. خانواده‌های بی‌حوصله‌ای که به سرعت می‌خواهند از گریه، بهانه‌گیری و سر و صدای بچه‌ها خلاص شوند، بیشترین افرادی هستند که فرزندان آنها در بازی‌های رایانه‌ای و افراط استفاده از آن دچار مشکلات جدی می‌شوند.

دهقان منشادی می‌افزاید: خانواده‌های بی‌حوصله‌ای که به سرعت می‌خواهند از گریه، بهانه‌گیری و سر و صدای بچه‌ها خلاص شوند، بیشترین افرادی هستند که فرزندان آنها در بازی‌های رایانه‌ای و افراط استفاده از آن دچار مشکلات جدی می‌شوند. اغلب خانواده‌ها علائم ظاهری را مورد توجه قرار می‌دهند به عنوان مثال تیک یا ضعیف شدن چشم اما کسی به انزوا، پرخاشگری و منفعل بودن این بچه‌ها توجهی ندارد.

بازی‌های فیزیکی و جمعی که زمانی در کوچه‌های شهر انجام می‌شد، روحیه تعامل، همبستگی، خلایق و ... را در بچه‌ها زنده می‌کرد و اغلب آنها در دوستیابی و برقراری روابط اجتماعی انسان‌های موفق بودند اما کودکان امروز در دنیایی قدم می‌زنند که تنها همبازی آنها یک دستگاه با چند دکمه است و این امر مشکلات عدیده‌ای در دوران نوجوانی و جوانی آنها ایجاد می‌کند.

اینکه اغلب کودکان در دوران پیش‌دبستانی و مدرسه با مشکل حضور مواجه هستند و روزها و در مواردی ماه‌ها والدین خود را معطل مدرسه رفتن خود می‌کنند، ریشه در همین انزوای طلبی‌ها دارد.

ردپای تکنولوژی بر چهره، روح و روان و فیزیک کودکان یک دهه اخیر کاملاً هویداست و گرچه آنها هوش و ذکاوت بیشتری نسبت به نسل قبل خود دارند اما از آن به خوبی استفاده نشده و اغلب آنها کودکانی با ویژگی‌هایی کاملاً متفاوت از نسل خود بار آمده‌اند.

به طور قطع بی‌حوصلگی و پرمشغله بودن والدین و تسلیم سریع آنها در مقابل فرزندانشان نیز در ترویج بازی‌های رایانه‌ای در میان کودکان بی‌تاثیر نبوده است.

حاصل پیوند تکنولوژی و والدین پرمشغله، کودکان منزوی و پرخاشگر است

کوچه‌های بی‌هیاهو و کودکان پرخاشگر و منزوی، حاصل پیوند دنیای تکنولوژی با والدین ناآگاه و بی‌حوصله و پرمشغله است که به نظر می‌رسد اگر این روند اصلاح نشود، نه تنها خانواده‌های فردا بلکه جامعه فردا درگیر مشکلات بسیاری خواهد بود.

همه این مسائل صرف نظر از مناسب بودن یا نبودن بازی‌های موجود برای کودکان در رده‌بندی‌های مختلف سنی است که این

موضوع خود جای پرداختن بسیاری دارد.